A hadifoglyok és a munkabér.

A hadifoglyok munkára alkalmazásának a bérek alakulása szempontjából várható következményei a szociálpolitikai irodalomnak fontos thémája s a Szociálpolitikai Szemle e kérdéssel ezidei 5-ik számában is foglalkozott már. A hadifoglyok − mint azt előre is láthattuk − mint bérrontó, olcsó munkaerő kerültek bele az ipari és a mezőgazdasági munkába és a kor-

mányzat és különösen a végrehajtó közigazgatási szervek részéről olyan intézkedések, amelyek a hadifogoly-munkának ezt a hatását tartósan és általánosan meggátolják, nálunk nem igen történtek.

Ezért látjuk érdekesnek és följegyzendőnek azt a rendeletet, amelyet ebben a tárgyban Németországban a keletporoszországi *Gumbinnen*-kerület közigazgatási főnöke adott ki és amelytől, *ha ezt lelkiismeretesen és az ügy fontosságának megértésével hajtják végre,* komoly eredmények is remélhetők.

„Tudomásomra jutott − mondja a rendelet − hogy a földbirtokosok, akiknek hadifoglyokat bocsájtottak rendelkezésre, eddigi alkalmazottaikat (cselédeiket, munkásaikat) nem akarják az eddigi munkabérek mellett foglalkoztatni, sőt részint el is bocsátják őket. Ezt az eljárást a legnagyobb mértékben *helytelenítenem* kell. Felsőbb utasítás rendeli, hogy minden egyes esetben, amikor a hadifoglyok alkalmazása a,z eddigi alkalmazottak munkabérének leszorítását eredményezte, a hadifoglyok *azonnali* visszavonását rendeljem el. Felhívom a kerületi előljáró urakat, hogy ezt a birtokosok tudomására adják, ugyanők kötelesek minden egyes esetben, amelyben a fent vázolt körülmények fenforognak, a *feljelentést* megtenni.”

Keletporoszországban − amelyet két nagy orosz invázió pusztított végig − a *német* mezőgazdasági munkást az *orosz* munkaerővel szemben már a hatóságnak kell megvédenie: a porosz agráriusoknak humánus a gondolkozásuk, ők már megbocsájtottak az orosznak, és a német munkás érdekei miatt, pusztán mert azok németek, az orosz munkaerőt *nem* mellőzik, sőt olyan szívesen látják, mint amilyen igazán szívesen látták őket a béke letűnt napjaiban, amikor a nemzetek közötti gyűlölködés még nem volt olyan nagy, hogy a *német* agrárius az *orosz* muzsikot, az *északamerikai yankee*-munkáltató a *kínai* kulit és a *magyar* birtokos például a *rutén* aratómunkást ne szeresse. Az orosz muzsik, mint hadifogoly érkezik vissza Németországba s ott az lesz, ami a béke éveiben volt − *bérnyomó szezonmunkás,* akivel szemben a hazai munkást a közigazgatás legföljebb a *háború alatt* védi meg. . . .

z. p.